

BEREGI ÚJSÁG

TÁRSADALMI, VÁRMEGYEI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKŰ HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Bocskay-utca 6.

Laptulajdonosok: a szerkesztők.

Főszerkesztő:

Dr. Kubowich Géza.

Felolós szerkesztő:

Nagy Ernő.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Készletek részére 5 kor. Egyes szám ára 20 f.

Hirdetési díjak:

30 szölg 1 kor. 60 szölg 2 kor. 100 szölg 4 kor. 200 szölg 6 kor.
Nyilttér petit sora 60 fillér.

Aratás.

Perzselő a nap heve, lázas a munkáskéz becsületes munkája, melyet a forró napon künn, az áldott kalászt ringató mezőkön végez. Az aratók dalában megcsendül a munka szeretete s a gyorsan suhogó sarló jókedvű s megelégedett munkások fáradságot nem ösmerő szorgalmáról beszél.

De miért is ne beszélne?! A hol megbecsülük a munkát, mely kenyeret ad gazdának, munkásnak egyaránt, ott nem lehet elégedetlen a kérges, de becsületes munkától edzett kéznek gazdája, viszont az sem, ki ennek a kéznek dolgot ad s kielégítvén annak jogos igényeit, nyugodt önérzettel s tiszta lelkiismerettel várhatja az eredményt, amit a munka által termékenységre ébresztett anyaföld ad: a kenyeret.

Az emberszeretet korának jelszava az, hogy „a munka nemesis.” Az emberszeretet parancsa készletet a munka értékének megbecsülésére. A munkás nem rabszolga már s nem is lesz az soha, mert ha rabszolga sorsra akarná is kárhóztatni itt-amott elvéve az önző gazdasági érdek, az ilyen jogosulatlan uralom eltírására rögtön megjelenik az egész társadalmat átható emberszeretetnek a közhatalom tevékenységében is megnyilatkozó szelleme s nem engedni megalázni az emberben az emberi méltóságot, igazságszerető kezével ki-

alégit a munkabér iránti jogosult igényeket, de épen igazságszereteténel fogva az egyenlőség mértékével mérve, megvédelmezi jogait annak is, ki a munkabért fizeti s ki a munkásnak kenyeret ad.

Sehol ez összhangot oly meglepő arányban mint nálunk — ami hazánkban — feltalálni nem lehet. Társadalmi bajok e téren nincsenek. De — úgy tudjuk — örökös is az országos hatalom, hogy ne legyenek. Ez összhangot illetőleg minden csekélynek látszó jelenség nagy fontossága. Az aratók vidám dala, melylyel bevezetett aratás után a koszorut haza viszik, a gazda részéről az ő megörvendeztetésükre rendezett kaláka, az aratási táncmulatság, mely vig muzsika hangjainál zajlik le s melynek során a munkásait megbecsülő gazdát, mint ódas apjukat a gyermeki szeretet egész hevével éltetik az áldomást ivó munkások, az a megelégedésről tanuskodó csend, melyben estebédjüket elfogyasztják, mind arról tesz tanuságot, hogy Magyarországon agrárszocializmus a szó veszedelmes értelmében nincs, mert nem forognak fenn okok arra, hogy a mezőgazda és munkás közt levő összhang megszűnjék.

Bajos volna meghatározni: a gazda érdeke fontosabb-e vagy a munkásé. Bajos pedig azért, mert akkor, amikor a társadalom boldogságáról van szó, ezt a két érdeket egymással szembe-

állítani nem lehet es nem szabad. A létért folytatott küzdelemben mindenki követeli a közös munka eredményéből a maga részét és épen e rész mértékének meghatározása körül merülnek fel a legnagyobb nézeteltérések és harcok.

Az igazság ösvényén azonban az halad, ki a két jogosító érdeket összhangba hozni, kielégíteni igyekszik és képes, kötelességünk megvédelmezni a föld tulajdonosát minden indokolatlan követelések és tulkapások ellen, de kötelességünk megvédelmezni azt a szegény munkást is, aki csakugyan véres verejtékkel keresi kenyerét s akinek munkája nélkül mi sem ehetünk kenyeret.

Mikor e sorok irására magam elhatároztam, az volt a célom, hogy egyrészt jelezzem azt, hogy ami vármegyénk társadalmában gazda és munkás békében él egymás mellett, mert szorgalmának jutalmát egyenlő mértékben megkapja mindakettő, másrészt, hogy igénytelen felszólalással e békés és örvendetes viszony ápolását és fenntartását lehetőleg elősegítsem.

Ekkel Elemér.

Építkezéseink.

E cikk címe negatív dologról való értekezést sejtet mindenkiben, aki ismeri városunk kiépülésének csigalépését, aki évek óta látja, hogy építkezés tekintetében nem lát semmit. Sajnos, sejtelve valónak bizonyul,

A „BEREGI ÚJSÁG” TÁRCÁJA.

Nem is tudod . . .

Ha estre hajló csendes alkonyatkor
Leszáll fölénk a bágyadt esti pír,
El-elméslelek egy-egy régi nótát
S a lelkeim búsan, fájón belesír.

Elérhetetlen, messze boldogságról,
Rejtett vágyakról szól az én dalom,
Beltje rezg valami mondhatatlan,
Valami titkolt, néma fájdalom.

Te hallgatod, míg ránk borúl az este
S körülünk minden szürke csendbe hal
S nem is tudod, hogy érted sir a versem.
Nem is tudod, hogy néked szól a dal!

Kállay Miklós.

Pali bácsi.

— A „BEREGI ÚJSÁG” eredeti tárcája. —
Írta: Bertók Béla.

— Nagy gondolkozva tömte meg Pali bácsi öblös tajtékpipáját jófajta csempészett árnyéka, ami engem végtelenül bánt, dohánnyal, rágyújtott s nagyokat pőfékelve

járt fel s alá a szobában. Meg-megállt, belebámult a fehér füstfelhőbe, amely lassan karikázott, gomolygott a szobában s a nyitott ablakon át szerte foszlott a tiszta, kék levegőben.

Valami nagy gond nyomja a lelkét, mert ez az állapot szokatlan ő nála. Nagyokat nyel, egyet-egyet köhint, mintha az ajkára nyomuló gondolatokat akarná visszaszorítani. Nagyon nehezen megy ez az olyan embernek, mint Pali bácsi, aki nyelvén hordja a gondolatát s nevéen szólítja mindig a gyermekét, — különösen most mikor napok óta csordultig van a szíve keserűséggel, visszafojtott szóval. De kényes a dolog, csinyján kell vele bánni. Váltig gondolkozik, hogy lehetne tisztázni ezt az asszonyhistoriát vagy mit, de nem ötlök eszébe egészséges gondolat sem, a szívében pedig csak nő, egyre nő a keserűség, észre sem veszi, mikor lassan beszélni kezd.

— Nem, nem tiszta a dolog . . . Látom én, amit látok . . . Máskor annyit fecsegett, alig birtam elhallgattatni, egy idő óta pedig keveset beszél, mintha attól félne, hogy valamit elárul. A tekintetemet kerüli s ha mosolyog — pedig rendszeren mosolyog, — a szája szögletében mindig ott van a gúnynak árnyéka, ami engem végtelenül bánt, emészt s alig bírom magam visszatartani,

hogy kérdőre ne vonjam. De utána járok a dolognak s ha valamit megtudok . . . hej! asszony, asszony!

S mindkét kezét ökölbe szorítva, meg rázta az üres levegőben, mintha már kezei között volna az aki annyira kihozta sodrából.

Juliska pedig, aki az utolsó szavaknál lépett a szobába, fűrkészve nézett körül s mikor nem látta azt a bizonyos asszonyt, odarepült Pali bácsihoz, megölelte, megsókolta s kacagva kérdezte:

De hát kire kiabál apuskám, hiszen itt senki sincs?

Pali bácsi zavarba jött, megijedt. Ha most ez a leány meghallotta, hogy mit beszélt?! . . . Aztán, hogy zavarát elrejtse s valami ügyes hazugságot fundáljon ki, a torkára ment egy kis füst, amitől nagyon hevesen köhögni kezdett, szinte az erek is kidagadtak halántékán. De mikorra köhögése elmúlt s a pipát odaállította a többi ősi pipa sorába, készen volt a felelettel is. Igaz ugyan hogy egy kicsit ügyetlen felelet volt, de hát Pali bácsi nem szokott hazudni s jó, hogy ilyen is eszébe jutott.

„Egy asszonynak kétszer fizettem ki a napszámját, tegnap elfelejtettem följegyezni s ma megint kifizettem neki. Persze egy szót sem szólt arról, hogy már megkapta a bérét. „Asszony, hát asszony! . . .”

mert ily sokat jelentő cím alatt legalább is olyan haladásról kellene olvasnia, aminőt látunk kell győztes vetélytársunk, a szomszédos Munkács haladásában.

Amíg e sorokban fájdalmasan panaszkodunk maradiságunkon, amíg tétlenül nézünk a kék eget, addig Munkács kifejleszti szárnyait, terjeszkedik minden irányban, sikeresen fáradozik középületek, gyárak stb. elnyerésén, létesít villanyvilágítást, csatornázást stb.

Vagy talán bejelentettük-e legalább igényünket akkor, amikor dohánygyár létesítéséről, vagy gyermekmenhely elhelyezéséről volt szó? Felébredtünk-e álunkból, amikor a villanyvilágítás bevezetésére ajánlatot kaptunk, vagy amikor a távbeszélő berendezéséről volt szó? Vagy csinálunk-e valamit a törvényszéki épület elhelyezésére szükséges telek tervszerű kiszemelésében?

De hogy a szenvedély kiszemelt tárgyamtól el ne ragadjon, visszatérek „épitkezéseinkre”. A jelenhez és leendőhöz.

Jelenleg egyetlen számottevő épitkezésünk a fürdő. Ez sem létesült volna, ha egy vállalkozó magánember jó üzletet nem vélne belőle csinálni.

Lesz benne gőzfürdő, hideg és meleg közös fürdő s lesznek benne egyes kádfürdők. A hozzávezető uton pedig lesz vagy lehet belőle egy kis láb- vagy nyaktörés.

Amikor üdvözöljük a fürdőtulajdonos urat, egyben üzlete szempontjából is kívánjuk, hogy adjon az Isten, vagy a város módot arra, hogy fürdője, még esős időszakban is megközelíthető legyen s a hozzá vezető ut ne adjon munkát az orvosoknak.

Fentebb említettem, hogy a törvényszék elhelyezésének kérdésében senki sem törekszik tervszerűsége. Az illetékes körök nem jó irányban foglalkoznak az eszmével.

De még nincs határozat, nincs megálapodás, nem vész tehát kárba, ha hozzászólunk az eszméhez.

Annyi viszontagság s oly nagy várakozás után végre kiépül az Andrassy-utca. Széles, egyenes, kellemes hatású utca. S ennek az utcának, amely Beregszász egyetlen szép utcája lesz, ép a piactérre való torkolata elszűkül, elgörbül még pedig a cigánysortól kezdve befelé.

Ezeket az apró elkeket sajátítsuk ki, ide építsük a törvényszéket, hagyjunk körülötte háromoldalon teret, hogy legyen perspektívája s hogy az épület monumentális hatású legyen. Ez az utca kiépülésének legjobb megoldása s egyúttal ez a hely felelne meg leginkább a törvényszéknek is. Közel lenne a piachoz, mégis távol lenne annak zajától, közel lenne a vasuti állomáshoz, közel az ügyészséghez és a jelenlegi fogházépülethez. Így szerencsésen egyesülne a kettős cél, t. i. a törvényszék megfelelő elhelyezése és a város tervszerű fejlesztése. X.

Aztán hogy elrejtse pirulását, megcsókolt s hosszasan magához ölelte az ő szép leányát, úgy gondolta, most már egyetlen boldogságát. S hogy átölelve tartotta, a szívébe felgyűlt sok gyanu és keserűség az atyai szeretet melegétől lassan föllengedett s két ragyogó könyecsepp alakjában fölszivárgott becsületes, tiszta acélszemébe. Egyszerre hirtelen elbocsátva Juliskát, kihajolt az ablakon s a világot sem fordult volna vissza. Nézte virágborult gyümölcsösét, vagy tán nem is nézte s közben sűrűn hullottak könnyei ki a bársnyos gyepre.

Juliska pedig nem háborgatta, gondolt a talán azt nézi, mennyi gyümölcsre lehet az, idén számitani; csak az ájtóból kiáltott vissza.

„Tessék majd bejönni hozzánk apuskám, itt van Sarkady Laci.”

De erre a névre már föleszmélt Pali bácsi, visszafordult; nem volt már köny a szemében, hanem a harag vilámai cikáztak benne.

Igen? csak hadd legyen. S azzal vette kaiapját, botját, pipáját, elment hazulról, ott hagyva feleségét, leányát s kedves vendégét: Sarkady Lacit . . .

Azonban hiába menekült el Pali bácsi otthonról; hiába csicsereggett fölötte ezer pacsirta, hiába zugott a fülébe a zsendülő ter-

A felvidék Borszaszabályozása.

Nem lehet csodálkozni azon, hogy felvidékünknek mindig van el nem intézett, ügyes bajos dolga amely azután izgalomban tartja a kedélyeket.

Nem lehet pedig csodálkozni azért, mert sajátosabb és nehezebb viszonyokkal egyetlen más járás sem küzd, mint éppen a felvidék, ahol számtalan baj vár javításra és megoldásra.

Minden kezdet nehéz. Nehéz még akkor is, ha magával a járás első tisztviselőjével karöltve dolgoznak is az itt élő összes vezető tényezők, még ha a közügyek iránti oly végtelen nagy érdeklődést és szeretetet tapasztalunk is egyes kiválóbb egyéneknél, mint amelyet itt érezhetünk, mert népünk nagyon is gyermekkorát éli. Sőt talán még csak most kezd ébredni s tudatára jönni végtelen nagy elmaradottságának s tenger sok bajainak.

Sok bajai egyik orvoslását hosszas utánjárás, fáradozás, kérés után már majdnem megtaláltuk a Borzsa és Ilosva folyók szabályozásának s mederrendezésének teljesítésével. E folyók szabályozása a felvidék gazdasági életét fellendítené, biztosítaná, amellyel pedig a több évig tartó folyószabályozás ideje alatt népünknek munkát nyújtana s eltunyult népünket munkára szoktatná.

Csak hogy a szabályozás ügye nagyon lassan halad, sőt ma már a szabályozás kérdése a felvidéken (azt hiszem, lentebb is), valóságos darázs-fészék. Elég hozzányúlni, hogy egy csomó baj kerekedjék belőle. S hogy ez ide fejlődött, annak bizony a magánérdekek előtérbevetése volt az oka.

Pedig a Borzsa és az Ilosva szabályozása a felvidéknek életkérdése, mert a felvidék gazdasági életének: földművelésének állatenyésztésének megőllő ellensége volt ez a két fejelemzetlen, beiszapolt folyó. Volt olyan esztendő, hogy a felvidéken tavasztól-őszig *huszonhét* árvíz borította el a bevetett területeket és legelőket, amelyeket szennyes áradatával beiszapolt, tönkretett; elvitte a termést, méltelossá tette a legelőket. Az ezelőtti két évvel ért csapás alatti hangulatban ezért sürgettük oly nagyon a Borzsa és Ilosva vízének államköltségen való szabályozását s e csapások miatt történt éppen ezen évben is az éhínség enyhítésére az élelemsegély kiosztása. A folyószabályozás feltétlen szükségét annyira érezte a nép is, hogy nemcsak kérvényezett ebben az irányban, de egy 20 tagú kiküldöttséget is menesztett Budapestre a földművelésügyi miniszterhez bajaink feltárása és orvoslása végett.

A folyó szabályozás megkezdése után, a mederrendezés munkálatainak teljesítésére vonatkozó és az azt engedélyező alispáni véghatározat azonban mely már az érdekeltséget is megáallapítja s kiveti holdankénti 9 kor. 41 fillér összegben a hozzájárulás díjait,

nemhogy meghozta volna a kívánt eredményt, nemhogy lehetővé tette volna a folyó szabályozás munkálatainak teljesítését, hanem ellenkezőleg: ezt a véghatározatot elkeseredéssel fogadták, azt megfélembtezték s ma már majdnem lehetetlennek tartjuk, hogy a nép jogos és méltánylandó panaszai elbírálása nélkül azok teljesítése előtt a Borzsa folyó szabályozása és az érdekeltség megáallapítása lehetséges legyen.

Ennek magyarázatát mi tudjuk és érezzük. Nemcsak abban van az, hogy a munkálatot államköltségen reméltük és kértük végrehajtani s mégis nagy összeget róták ki az érdekeltségre, hanem főként abban hogy a szabályozás kezdsét közönyösen intézgetik s mert egyéni érdekek istapolását látjuk ki-domborodni ami terhünkre és hátrányunkra.

Sérelmes a véghatározat azért is, mert a munkálatot voltaképpen egyedül a nagybirtokos terhe és köteleessége lett volna, akinek — mint parti birtokosnak — nemtörődömsége miatt iszapodott el évtizedek óta a folyóág s akinek folyórendezésből a legnagyobb haszna lesz s őt mégis csak ugyanannyi holdankénti hozzájárulási összeggel rótták meg, mint a nagybirtok ezerféle nyomásait amugy is sok oldalról igen érző szegény, kisbirtokú földműves népet.

Sérelmes továbbá a véghatározat mert nem gondoskodik arról, hogy a munkákat a felvidék nyomoruságban sanyló lakosai véghezvessék, hogy ezáltal az a pénz, amibe a munkálatok kerülnek, visszajusson a nép kezébe s annak kenyeret adjon. Egyesek elfogultsága, talán rosszakarata csinálja ezt, amit megtérni nem szabad. Az érdekeltség a véghatározat elleni felebeztésében ezért kérte azt, hogy alakítandó lenne egy alkalmas *bizottság*, melynek hivatása a munkások fel-fogadása, a munkálatok vezetése, a fizetések ellenőrzése lenne s ezért kérte azt is, hogy a munkálat teljesítésére kikötött két év helyett a Borzsa folyó mederrendezését legalább is hat év alatt legyen elvégezhető.

Népünk elégedetlenségét és a szabályozástól való teljes idegenkedését az a körülmény idézte elő, hogy a Borzsa folyó mederrendezését sem a folyó alfján, sem felső-részen nem kezdték meg, hanem rendezték a közepén, ép azon részen, amely véletlenül a legnagyobb birtokos terület n húzódik keresztül s míg e nagybirtokos földjét az árviztől az államköltségen teljesített munkálat-tal mentesítették, ugyanakkor *Komlós, Kövesd stb. községek szegény lakosainak felül-és földbirtoka árvíz alatt áll.* E munkálatokat idegen munkásokkal, a földművelésügyi miniszter által a szegény nép javára és megmentésére irányuló céllal az előlegezett majdnem 22 ezer korona költséggel végezték, pedig e munkákat az illető nagybirtokosnak egy jogerős véghatározat szerint saját költségén kellett volna elvégeztetnie. Hozzájárult ehhez még az is, hogy nemcsak az érdekel-

mészet millió édes hangja, — nem hallott, nem érzett ő ezekből semmit, mert a szívében o t fészkelte már a féltékenység ördöge.

Pedig talán ok nélkül féltékenykedett?

Igaz, hogy a felesége olyan asszony volt, akin minden valamire való férfinak megakadt a szeme: rózsás bőrén át szinte látszott forró vérenek lüktetése, egész lényéből melegség, tűz áradt szét, röviden, mint azt ma szokták mondani: klvánatos volt, de sok évi házasság alatt sohasem adott okot a legcsekélyebb gyanura sem. Még aztán ott van Juliska, akinek idestovább férj után kell nézni, hátha az ő hamvas szépsége hozza a lázhoz olyan sokszor Sarkady Laci? ! . . . Ki tudja? ! . . .

— Sokáig nyugtalanul bolyongott a mezőn Pali bácsi, le egész a nagy erdőig, ott aztán az erdőből kiáradó hűvös, illatos levegő egy gondolatot ébresztett Pali bácsiban. Tette szán a el magát. Meg kell tudnia az igazat még ma, nem tölti álmatlanul többé az éjszakákat s nem gyötörteti magát tovább a bizonytalansággal. Visszafordult és siető léptekkel hazafelé indult.

De amily gyorsan közeledett a házhoz, oly gyorsan fogyott elhatározásának ereje is, úgy, hogy mire haza ért s Lacit még o t találta, semmi, de semmi sem maradt meg a jó szándékából. Leült, hallgatott s nézte, ta-

nulmányozta azt az embert, akiről nem tudta mit gondoljon. Hatalmas, erőteljes duzzadó alakja, remek férfi arca vétekre csábítóan tünt fel, de a viselkedésében semmi átgondolomra méltót nem talált. Csak a tekintetében égett valami kielégítetlen vágy, örök sóvárgás, ez nem tetszett Pali bácsinak. Meg aztán nagyon keveset tudtt a multjáról, jelenéről, csak arról volt bizonyos, hogy nagyon gazdag, hogy életének jó részét a fővárosban töltötte s hogy most lejött ide ebbe a csöndes városkába, — talán . . . pihenni.

Laci pedig ezalatt olyan édesen enyelve, szinte szerelmesen mulatott Juliskával, hogy Pali bácsi meghökkent. Ha tévedtem volna? ! . . . S a szívet valami szokatlan érzés lép'e meg, sajátos gyűlölete az apai örömmel és a féltékenységnek, mely forrásba hozta vérét, de akaratát megbénította. Tétlenül, hallgatva ült ott, lelki nyugalmának kacagó gyilkosai között.

Napok mentek, hetek multak és Pali bácsi egy égő világot hordozott keblében anélkül, hogy cselekedni tudott volna. A sorsra bizta s szorongva várta nap-nap után, hogy mi vége lesz ennek.

Egyszer aztán . . . Igen, még azon a nyáron, egy alkonyatkor fáradtan tért haza a tanyáról Pali bácsi. Senkit sem talált otthon,

ség szegény népe részére adott államsegélyt fordították a nagybirtokos javára, hanem még a folyó mederből ez alkalommal kitisztított majdnem 5—6 ezer korona értékű fákat is ó kaptak meg.

Bár ez az ügy nagyon is fontos, mégis nemcsak egyedül ezen az egy kérdésen fordul meg a ruthén akció sikere, de kell, hogy ezt a népet, mely érzelmeiben, tetteiben hűséges fia hazánkknak, végre oly bánásmódban részesítsék, mint ahogy azt egy becsületes népfaj megérdemli. Gyengeségében, tudatlanságában, tehetetlenségében nem az üldözésre szolgál rá, hanem a tanításra, helyes vezetésre s oly értelmű istápolásra mely emberi voltát ne feledtesse vele el.

Kívánatos, hogy a hatóságok oly jó akarattal és szeretettel bírálják el az ebben az ügyben beadott kérelmeket, mint amily jószágot eddig is éreztünk, de szerencsésebben és okosabban hajtsák végre jó szándékukat, mint ahogy eddig tették. Utóvégre ne feledjük soha hogy népünk megmentése nem pusztán helyi érdek, hanem hazafias kötelessége mindenkinek, aki csak valamit is tehet érdekében. Ha részen nem leszünk, úgy magyar hazánk e része teljesen el fog pusztulni. Ezt pedig megakadályozni szent kötelességünk.

O.

Munkács város boltjai.

Mindig sok gondot okozott Munkács városának az a vagyon, melyet a piac közepén a színházzal szemben levő 22 bolti helyiség épületében bírt. Schogysem tudott szabadulni tőle, pedig szívesen lebontotta volna a nagy jövedelem dacára, mert a városnak utcarendezési és szépségügyi szempontból egész más tervei voltak vele. Minthogy azonban az épület egyenesen örökös bolti helyiségek céljára épült s a bolti helyiségek birtokosait telekkönyvileg örökbérleti jog illeti, azért nem lehetett beleavatkozni a boltbirtokosok és a város közti jogviszony rendezésébe anélkül, hogy a városnak az örökös jogokat kártalanítani ne kelljen. Így tehát huzódott ez az ügy sokáig, mígnem most — mint a „Munkács” 24. számában olvassuk — Munkács város rendőrkapitánya a város iránti buzgalomból gondolt egyet s kimondotta, egy szakvélemény alapján, hogy bizony ez az épület ahol a bolti helyiségek vannak, veszedelmesen roskadozó épület s kötelezte a várost mint tulajdonost, azok lebontására. Ezzel a kérdés a városra nézve megoldottnak látszik. Ugy vélik ugyanis, hogy ily körülmények között a város kitéheti a bérloket kártérítés nélkül, mert hiszen hatósági meghagyásnak köteles engedelmessé válni. Amde nem egészen így van! Mert a város idejében tartozott volna felmondani a bérloknak, a hatósági határozat ugyanis még a múlt évben keletkezett. A többi örökös bérleti joggal bíró érdekeltnek pedig

csak egy öreg cselédet, attól tudta meg, hogy Juliska Helénéknél van uzsonnán, a felesége pedig a vasutra ment ki. Benn aztán többet is, — mindent megtudott pedig csak néhány szót olvasott le arról a hosszú, keskeny papírszalagról, melyet íróasztalán megpillantott.

„El kellett mennem! Isten veletek!”

— Pali bácsi elsápadt, megingott, a feje is szédült egy kissé, de nem sírt, nem átkozódott, nem tépte a haját; csak mikor Juliska hazajött s kérdezte: Hol van anyám? akkor szorította össze valami kegyetlen érzés a szívet s mikor magához ölelte most már igazán *egyetlen* boldogságát s fülébe sugta: Neked már nincs anyád! — csak akkor kezdett hullani a megbántás forró könye, akkor nyilallott áldott jó szívébe a megölni, gyilkos fájdalom . . .

És most, hogy együtt ülünk a terpeszkedő ósdi kályha mellett s nézem a Pali bácsi galambfehér haját, úgy elgondolkozom hogy az a szép asszony, hogyan hagyhatta el ezt az áldott, jószágot embert?!

Pali bácsi pedig visszagondolva erre a régi csunya történetre, hatalmas füstöt fúj elmaradhatatlan pipájából s csak úgy a fogai között mormogja:

„Huncut a világ őcsém!” . . .

már akkor ezt hivatalosan tudomására kellett volna hozni. De arra legalább is, mondjuk, ha nem is törvényenél, de a város polgárai iránti erkölcsi pártfogásánál fogva köteles hogy bérloknak kellő helyiséget biztosítson.

Azt a módot, hogy a város erőltetve roskadozóan mondatja ki hivatalosan a tulajdonát tevő épületet anélkül, hogy a telekkönyvi jogosultak jogainak, érdekeinek megvédéséről kellőleg gondoskodott volna, nem tartjuk egy rendezett tanácsú városhoz. mint erkölcsi testülethez méltónak. S minthogy a város semmit sem nyer, ha most ez épület lebontják, mert a bíróságok több ízben ki mondták, hogy épületnek hatósági meghagyás folytán lerombolása nem tekinthető oly *vis majornak*, mely a tulajdonosnak kártérítési kötelezettségére megszüntető hatálytalan volna, azért egy a városra nézve mint a város és 22 polgára közötti összhang tekintetében, fölöttébb kívánatos a lebontás tekintetében a békés egyezség megkötése.

Nem is kételkedünk, — ismerve *Cseh* Lajos Munkács város polgármesterének nyílt és egyenes gondolkodásmódját — hogy a város az egyáltalán nem roskadozó s nem közveszélyes épület lebontásának felfüggesztéséről idejében gondoskodni fog, ha nem másképp, úgy a kihágási ügyben indítványozandó újrafelvétel kapcsán.

A lebontás foganatosításáért csak egy kártérítési pert vesz nyakába a város, melynek sikere a városra nézve erősen kétséges. De azonkívül vitás marad az is, vajjon a lebontott épület helyén jogosult lesz-e a város modern, új épületet emelni? Mert az örökbérleti jog tartalmát és hatályát tekintve, örökös haszonélvezeti jogot biztosít. Ezt pedig a mostani esetben megerősíti az is, hogy az urbéri rendezési perben felmerült adatok szerint a kérdése: telek a földesúr által adományozott taksás hely volt, melynek használata és felülpitkezési joga az 1813. és 1826. évekből származó szerződések alapján, a taksásokat illette. Ha tehát a jelenlegi felülpitkezést az idővas foga tényleg megemésztette úgy annak helyébe a felülpitkezésre jogosítottak új épületet emelhetnek.

Minthogy tehát mindenképpen perre kerülne a dolog, ezt Munkács városának, mint erkölcsi testületnek kerülnie kell s az ügyet a 22 bérlo és mindenkinek megnyugtására kell elintéznie. Ezt pedig a lebontás ideiglenes felfüggesztésével s a békés egyezséggel el lehet kerülni.

Mi ezt az ügyet indokoltnak tartottuk lapunk hasábjain szóba hozni, mert Munkács városának érdekeiről s így közérdekről van szó.

Dr. Reisman Simon.

A kegyelemadó jogáról.

(Eutanázia)

Mikor távol keleten az oroszok és japánok százazrei állanak egymással szemben és minden igyekezetük és hadi tudományuk arra irányul, hogy gyilkoló szerszámaikkal egymás soraiban minél nagyobb kárt okozzanak, az alatt az amerikai és angol napi sajtó a kegyelemadó jogával foglalkozik.

Ennek vitása valóban nagyon sürgős már. Nem is hányzik már egyéb semmi az emberek boldogságához csak éppen ez. A minden oroszok cárijának kezdeményezésére megkötötték már a világbékét, a nagyhatalmak már mind leszereltek, nincs többé a világon hadsereg, nincsen többé tényleges szolgálat. A nemzetek békében élnek egymás szomszédságában a sok milliót, amit ezelőtt a hadsereg fenntartása nyelt el, közmívelődés s a közegészségügy fejlesztésére fordítják a kor mányok. A kaszárnyákat mind kórházakká és iskolákká alakították át. Általános a jólét csak éppen az eutanázia hiánya bántja még az embereket. A kegyelemadó jog az a jog volna, ami egyesek szerint meg kell hogy illesse az orvost akkor, ha betegén az emberi tudománynak lehetetlenség s giténie. Ha nem tud rajta segíteni s ha ebben teljesen biztos, akkor kábító, esetleg öldöklő szerre vesse vége a szenvedéseknak, ne engedje, hogy a mindenképpen elvesztett ember még a betegség és haláltusa rettenetes

kinjait átszenvedje. Akik ezt a különös jogot merészen pártolják, úgy okoskodnak, hogy az orvos ne csak az első, de szükség esetén az utolsó segélyt adja meg és irtalomból *öljön is*, ha úgy sincs szabadulás.

A kegyelemadó jogának kérdése már nagyon régi keletű. Hol az egyik, hol a másik államból indul ki annak megvitatása és mindannyiszor az orvosok vették le a t a napirendről és igyekeztek egyszer és mindenkorra eltemetni azt.

Halottaiból azonban bizonyos időközökben ismét fel támadt s elmondhatni, hogy nemcsak a teljesen műveletlen nép, de az intelligens közönség sorában is akad olyan ki szentül hiszi azt, hogy az orvosokat megilleti a kegyelemadó jog s hogy ők azzal tényleg élnek is ha a beteg állapotát teljesen reménytelennek látják.

Különösen járványok idején lappang ez a tévhit. Az 1892—93. évi kolera járvány idején — mondhatni — közszájon forgott az, hogy az orvosok gyakorolják ezt a furcsa ugynevezett „jogot”. Sőt akkor az emberek tévhite annyira fokozódott, hogy azt hitték: az orvos nem csupán azon ugyanis gyógyíthatatlan beteg szenvedéseinek vetnek véget, hanem azt is gondolták, hogy az orvosok arra törekednek, hogy a fertőzött és a ragályt tejesztő testet mielőbb olyan helyre juttassák, hol embertársának már többé nem árthat.

E tévhit volt oka annak, hogy a népe felvilágosodott korban is annyira félt az orvostól. Sok család képes volt napokon át titkolni a megbetegedést és csak akkor tett jelentést róla a hatóságnak, midőn a beteg ugyanis oda volt, amikor már többé kárt tenni benne nem lehetett. Elénken emlékemben maradt egy eset, amely itt Beregszászban történt meg. Egy magánosan élő férfi egy éjjel megbetegedett s hajnalban utolsó erejét összeszedte levánszorgott a kert alá a kukorica közé s ott napokon át étlen és szomjan a földön feküdt, míg aztán véletlenül arament emberek felvették és házába visszavitték félholt állapotában.

A nagy közönség legyen egészen nyugodt. Beszélhet a külföldi sajtó amit akar, az orvosnak nincs meg az a joga, hogy azt, amit Isten adott, az életet megrovidítse. A hivatása magaslatán álló orvosnak csak az lehet hivatása, hogy segítsen embertársain, hogy meggyógyítsa azokat, ahol pedig ez lehetetlen, ott enyhítse a fájdalmakat s kövessen el mindent, hogy betegét minél tovább megtarthassa az élők sorában.

Doktor.

VÁRMEGYE. VÁROSOK.

Varmegyei közgyűlés.

Dr. Beöthy Pál főispán elnöke alatt varmegyénk törvényhatósági bizottsága július hó 8. án rendkívüli közgyűlést tartott.

A 16 pontból álló tárgysorozat első tárgya a *varmegyei tisztviselők fizetés rendezési ügye volt*. A törvényhatósági bizottság az ez iránt kiadott belügyminiszteri utasítás értelmében tisztviselőit a megfelelő fizetési osztályok és fokozatokba beosztotta.

A beosztás a következő: VI. ik fizetési osztály: alispán VII. ik fizetési osztály: főjegyző árvaszéki enök, tisztii főügyész VIII. ik fizetési osztály: főorvos, I. aljegyző, főszolgabírák árvaszéki ülnökök. IX. ik fizetési osztály II. ik és III. ik aljegyző s az 5 legidősebb szolgabíró, levéltárnok iroda igazgató. X. ik fizetési osztály: IV. aljegyző, árvaszéki jegyző, 5 szolgabíró, járás orvosok, árvaszéki nyilvántartó alispáni s árvaszéki iktató, árvaszéki kiadó, alispáni és árvaszéki irattárnok, XI. ik fizetési osztály: irnokok.

Elhatározta továbbá a törvényhatósági bizottság, hogy 1 központi s 3 járási irnok állást beszüntet és ugyanannyi irodatiszti állást létesít, s e határozatának jóváhagyását a m. kir. belügyminiszternél kérelmezi.

A fizetés rendezés tárgyalása után Dr. Gulácsy István varmegyei főjegyző a tisztikar nevében, köszönetét fejezte ki a m. kir. belügyminiszternek, hogy a varmegyei tisztvi-

selők fizetését rövid idő alatt ily közmegelegedést keltő módon rendezte s kérte a közgyűlést, hogy a tiszti kar juttassa a miniszterelnök tudomására.

A közgyűlés ezek után elhatározta hogy a vármegyei tisztviselők fizetésének rendezéséről a m. kir. miniszterelnöknek köszönetét fejezi ki s azt feliratilag tudomására hozzaás **Komyáthy Béla** közigazgatási bizottsági tagságáról lemondván, helyette közigazgatási bizottsági tagul id. **Gróf Lónyay Gábor** nagylónyai nagybirtokost választották meg.

EGYESÜLETEK.

Az ilosvai társadalmi egyesület e hó 10-én gyűlést tartott. Együlésein **Komlósy György** főszolgabíró, elnök ama indítványával foglalkoztak főként, hogy miképen lehetne a felvidéki nép között meglehetősen elterjedt iszákosságnak gátat vetni s a kocsmázásról a népet leszoktatni. E bajjal szemben a társadalmi egyesület úgy kívánt védekezni, hogy a nép vasárnap és ünnepnap foglalkoztatására irányítólóg óhajt hatni, vasárnap dél utánonkint népies irányú felolvasásokat akar rendeztetni, egyesületeket kíván szervezni s minden irányban a nép erkölcsi érületére hatva azt helyes irányba szeretné terelni. E cél elérésére már is akcióba lépett, részletes módozatok kidolgozására bizottságot küldött ki és felkérte az egyházak lelkészeit, hogy különösen egyházi beszédekkel hassanak a népre. A gyűlés jóleső érzéssel vette tudomásul a pénztárnoki jelentésből az egyesület anyagi fejlődését és a könyvtárnoki előterjesztésből szépen berendezett könyvtára gyarapodását. Elhatározta, hogy augusztus 2-án Ilosván a kaszinó helyiségeiben nyári mulatságot rendez, amelynek felelőjéül az ilosvai gk. templomban emelendő szöszék felállítására fordítja, azzal a kikötéssel, hogy a lelkész az iszákosság terjedésének megállítására egyházi beszédeket tartson. Az egyesület rövid egy éves működése már is igen szép eredményeket mutatott fel s hisszük, hogy a mostani vezetők kezében továbbra is a felvidék kulturális, gazdasági és társadalmi életének igazi vezetője és istápolója lesz. A mulatságra már most felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

VEGYES HIREK.

* **Kérjük az előfizetési díjak szives beküldését. Több mutatványszámot nem küldünk.**

* **Személyi hír.** Lovag **Popiel Chosciák Vince** es. és kir. kamarás, nyug. huszárörnagy, ilosvai nagybirtokos pár heti üdülésre **Lipikre** (Szlavónia) utazott. — **Buzinka** y **Sándor** ilosvai szolgabíró 6 heti tartózkodásra a bártfai fürdőbe ment.

* **Kinevezés.** **Sándor Pált** a miniszter **Makkos-János**iba állami tanítónak kinevezte.

* **Házasság.** **Néh. Peterdy Károly** barabási, majd munkácsi ev. ref. lelkész és esperes leányát **Ilonát** f. hó 9-én **Polszter Kálmán** marcali (Somogy vm.) csendőrfőhadnagy oltárhoz vezette. A házasságkötésnél **Berzsenyi Antal** működött közre, a házasfeleket **Zámboi Zoltán** mező-kaszonyi ev. ref. lelkész áldotta meg, ki az ifju párhoz gyönyörű beszédet intézett. Tanuként szerepelt: **Peterdy Kálmán**, **perjamosi (Torontál vm.) szolgabíró**, **tb. főszolgabíró** és **Balás Károly** komáromi mérnök. A menyasszony szülei házában fényes lakoma volt. Az ifju pár a délutáni 1/25-kor induló vonattal **Marcaliba** utazott.

* **Egyházmegyei tanácsbíró választás.** A **Janka Gyula** elhalálása és **Papp Károly** lemondása folytán megüresedett tanácsbírói állásokra az egyes egyházközségektől az esperesi hivatalhoz beérkezett szavazatokat **Beregszászban** f. hó 8-án bontatták fel. Az egyik állásra **Szentimrey József** egyházmegyei főjegyzőt választották meg; a másik állásra, abszolút többséget senki sem nyert. A két legtöbb szavazatot kapott **Vigváry Mihály** és **Seres Ábrahám** egyhm. jegyzők között új választás lesz. Szavazatot kaptak még **Bánóczi Endre**, **Lánczy József**, **Batta Nándor**, **Szabó András**, **Bary Sándor** és **Körössy Pál** lelkészek.

* **Alapkövetél.** A munkácsi rk. új templom alapkövét f. hó 24-én teszik le.

* **Lemondás.** A minap megválasztott **Dr. Balázs Imre** a tarpai körorvosi állásról lemondott. A lemondás oka — hír szerint — az volt, hogy a község nem akarta átengedni azt a lakást, melyben az eddigi orvos lakott. Most **Tarpa** ismét orvos nélkül maradt, pedig az orvos hiányát már eddig is érezte a község, mert az idén **Tarpán** nem volt himlőoltás. Vagy azt akarja a község, hogy a belügyminiszter ismét elrendelje a felnöttek kötelező oltását, amint azt néhány évvel ezelőtt tette?

* **Búcsu Beregszásztól.** Váraljai **Fuhrman Imre**, kit a király mostanában nevezett ki eperjesi ügyészre f. hó 7-én távozott el innen. Barátai, mintegy huszan, kikisérték az állomásra, hogy ott istenhozzadót mondjanak jó emberöknek, ki velök annyi jó napot töltött.

* **Képviselő a kerületében.** a felvidéki kerület képviselője **Barta Ödön** f. hó 11-én választói körébe érkezett. Azzal részt vett a felvidéki gazdasági egyesület ünnepélyes megnyitóján. Délben **Kotrba Nándor** ilosvai járásbíró vendégszeretét élvezte. Délután **Iloncán**, majd **Cserhalom**-ban, másnap pedig **Bilkén** tett látogatásokat. Utjában a felvidék számos előkelő tagja kísérte. Mindent örömmel fogadták.

* **Gyászhir.** Özv. **Guthy Lászlóné**, szül. **Gerevics Mária** — **Dr. Guthy János** técsői ügyvéd és **Guthy Tódor** buzási aljárásbíró édes anyja — folyó hó 6-án **Ilosván** meghalt. 8-án délelőtt temették el nagy részvét mellett.

* **Politikai lap a szomszédban.** Az **Ugocsa** c. nagyszőlősi hetilap politikai lappá alkult át.

* **A nagylucskai szima.** Az ismert szimaügy megvizsgálására f. hó 4-én **Stampf vizsgálóbíró** egy alügyésszel **N.-Lucskára** érkezett. A vizsgálóbíró az egész héten beható kihallgatásokat tartott. Kihallgattak mintegy száz vádlottat és tanut. A nagylucskaiak **Rákócinnak** hűséges alattvalói voltak s szabadságharcát végig küzdötték. Mint a multban ugy a jelenben, jó és balsorsban egyaránt velük voltak.

Az amerikai kivándorlás azonban nagy befolyással volt rájuk. Közülök igen sokan Amerikában vannak s az ott divó vallási szakadást szeretnék hazánkban is meghonosítani. Céljuk keresztülvitelére több rópiratot sikerült hazánk a csempészni. E rópiratok nemcsak a katolikus vallás hanem hazánk területi épségének felforgatását is célozzák.

A szigorú vizsgálat ezeket bizonyára fel fogja deríteni. Hiszük, hogy a bűnösöket méltó büntetéssel fogják sújtani.

* **Életunt.** **Oláh-Csertészen Kapitány** **Vaszily** gyógyíthatatlan betegsége miatt felakasztotta magát.

* **Pályázatok.** A törvényszéki elnök a **Nemes Menyhért** elhalálása folytán megüresedett alsó-vecekei járásbírói állásra pályázatot hirdet. Az állással **3200**

K. évi fizetés, **400 K.** személyi pótlék. **500 K.** lakáspénz jár. Pályázni kívánók az életkorukat, elméleti és gyakorlati képzettségüket, hadkötelezettségi viszonyukat, nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt és szabályszerűleg felbélyegzett kérvényeket a pályázatnak a hivatalos lapban való harmadszori megjelenésétől számított 2 het alatt adják be a törvényszéki elnökhöz. — A **Hátmegi** körjegyzői állásra pályázatot hirdetnek. Határidő: **ju. 31.** Választás: **augusztus 1-én.** —

* **Versenyfárgyalás.** A mező-kaszonyi mérsékelt marhasó árua kezelésére f. hó 22 d. e. 10 kor a beregszászi pénzügyigazgatóságnál versenyfárgyalást tartanak.

* **Lawn-Tenisz mulatság.** A beregszászi lawn tenisz társaság elhatározta, hogy folyó hó 23-án (szombaton) a fűrdőkerthben jótékony célú nyári mulatságot rendez melyre ez uton hívja meg a tagokat és a közönséget. Meghívók kibocsátatni nem fognak. Cél: minél számosabban, minél fesztelenebbül mulatni. Belépő díj személyenként **2 korona.** Kezdeti est **7 órakor.** Az igen kedélyesnek ígérkező mulatságot, mely a nyárnak eddigéig egyetlen összejövele, részünkről is a legjobban ajánljuk

* **Sebes hajtás.** **Balog László** (Andrási) nagy-lucskai lakos lakhelyéről **Munkácsra** igyekezett. Váralja községen át olyan sebesen hajtott, hogy **Kizman Márton** 1 1/2 éves fiát elgázolta. Az épen arra utazó **Joó Zsigmond** munkácsi szolgabíró a nyomozást rögtön megindította. A gyermek csak kisebb sérülést szenvedett

* **Uj fürdő városunkban.** F. hó 17-én a **Vérkén** új közfürdő és uszoda nyílik meg.

* **Rossz szomszédság török átok.** **Szalay Pál** és **Bocskó Mária** haragos szomszédok voltak. Szalaynak 6 libája a **Bacskó Mária** kertjébe tévedt, ki erre dühében a libák szárnyát kitördelte. Szalay 8 éves fiacskája kérlelni kezdte a harcias asszonyt, ez azonban a helyett, hogy csillapodott volna a fiut úgy megverte, hogy orrán-száján megindult a vér.

* **Mulatság Badalóban.** A badalói ifjuság f. hó 17-én jótékony célú táncmulatságot rendez.

* **Vitézkedő rendőr.** **Vég József** városi rendőr f. hó 8-án délelőtt megjelent **Berkovics Ignác** szabó **Vörösmarty-utcai** lakásán s az ott egyedül levő **Berkovics Lénit** minden ok nélkül tetteleg bántalmazta, úgy hogy a leány még most is beteg. A magáról megfélemedezett rendőrt a sértett feljelentette.

* **Betörés.** **Gulácsy Dezső** gulácsi földbirtokos, volt orsz. gyűl. képviselő nagyszegi szőlőtelepén lévő szerszámos kamarájába betörték s onnan egy **100 K.** értékű vadászfegyvert elemeltek. A tettesek ismeretlenek.

* **Vizbefult gyermek.** **Tellingier Dezső** **Tellingier Mihály** podheringi sörgyári alkalmazott kis fia a **Latorcában** fürdött s a vízben elmerült. **Szeleszky Sándor** podheringi segédjegyző utána ugrott, hogy megmentse s a gyermeket sikerült is partra kivennie, de a gyermek már akkor halott volt.

* **Verekedés.** **Popovics János** és **11 társa** az **Attila-utcában** f. hó 10-ikén nagy verekedést rendezett. A duhajkodókat a rendőrök lefűllették s a kapitány némelyiköket 2 napi elzárással s **40 K.** pénzbüntetéssel, a többieket 1 napi elzárással s **20 K.** pénzbüntetéssel sújtotta.

* **Árlejtés.** A törvényszék részére **1905,** esetleg **1906** és **1907.** években szükségessé váló, elsőosztályú, nem vízben usztatott gertyán, esetleg bukk tűzifa szállítására jövő hó

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajoknál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábadozóknál influenza után**

ajánljatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4 koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz).

22-én d. e. 10-kor az elnöki irodában árlejtést fognak tartani. Az árlejtési feltételek az elnöki irodában megtekinthetők.

*** Táncmultság.** Az U g o c s a v á r m e g y e i K ö r - és K ö z s é g i j e g y z ő k E g y e s ű l e t e f e l e r é s z b e n a z E r z s e b e t királyné Országos Jegyzői árvaház, felerészben pedig a saját Önszegélyző Egylete javára a nagy tarnaí fűrdőben f. hó 24-én zártkörűn y á r i t á n c m u l t a t s á g o t r e n d e z. A multság esti 7 órakor kezdődik. Személyjegy: 2 K. Családjegy: 5 Kor. A királyházaí állomáson és a tekeházaí megálló helyen kocsi várják a vendégeket, ha az előbbi helyen való megérkezésről K e r é n y i M á t é csarnatói, az utóbbira való érkezésről Pogány Dezső tekeházaí körjegyzőt előlegesen értesíti az, aki el akar menni. A multságra való meghívót S r ó t h M i h á l y j. e. elnök, P o p p e r E r n ő, I s t v á n j. e. főjegyző s R á t h o n y i S á n d o r j. e. pénztáros bocsátották ki.

*** Hiba igazítás.** Lapunk első számában közölt V é g r e n d e l e t 2-ik sorába a a szedés alkalmával hiba csuszott be. A végrendelet nem 1885-ben, hanem 1855-ben kelt.

Rendőri hírek. A kapitány figyelmezteti a közönséget, hogy a járókat tartsa tisztán, mert az ez ellen vétőket a legszigorubbán meg fogja büntetni.

A Vérke-part vizsgálatát a rendőrkapitány legközelebb megkezdi s azokat a parttulajdonosokat, akiknek pár jári állati hulladék és egyéb szenny található, megbünteti.

A nagy szárazságra való tekintettel a közönség tartsa készenlétben a tűzoltáshoz szükséges szereket.

Lovakat fűrésztelni csak a Petőfi-utca végén a köhídnál szabad, ott is csak reggeli 4-től 6-ig.

F. hó 14-én a rendőrkapitány bérkocsi szemlét tart. Jó volna egy-két rozoga kocsit kiselejtezni.

TÖRVÉNYSZÉK.

Elvesztett részvény Meislik Herskó szajkófálvai lakos elvesztett egy a beregszászi kefésk. és iparbank r. t. által Beregszászban 1893. évi dec. 31-én kiállított 1857. sz. lapszám 929—1858. lapszám, 929—1859. sz. lapszám, 930 és 1860. sz. lapszám 930, egyenként 50 frtről szóló részvényeket — melyek közül az 1857 és 1858. sz. Weiss Dobrus az 1859. és 1860. számának Meislik Herskóhé neven állanak és melyek mindegyike mellett 12—30. számig terjedő szelvényekkel ellátott szelvényívek voltak s amely szelvények utolsó darabjának lejárata 1922. április 1-én elseje.

Idézés. H e r s k o v i c s L é b a ismeretlen tartózkodású Szallay Ilést beperelte 49 K. 22 f. váltótöke és jár. iránt A beregszászi törvényszék az ismeretlen tartózkodású alperest — kinek ügygondnoka Dr. Fuchs Mór beregszászi ügyvéd — f. hó 16-án idézte meg.

Hütelten feleség Beregszászi Lajos m.-vári lakost elhagyta a felesége Sepsi Karolin s ismeretlen helyre költözött el. A törvényszék felhívja, hogy 1 év alatt térjen vissza férjéhez.

Aratlan lóköltő. A törvényszék f. hó 8-án egy 18 éves cigány legényt 5 havi fogházra ítélte el azért, mert 1904. június 4-én éjjel a sáros-oroszi községi legelőről 3 lovat lopott. Jun. 8-án aztán Gyöngyös mellett a ludasi csendőrség elfogta.

Rostás Mátyás József — az eset hőse — beismerte ugyan, hogy ő elhajtott a 3 lóval, de bűnösségét tagadta.

Nem tehetek róla kiférem aláson. Bizony Isten úgy fáj a lábom — szakadjon el tőből ha nem igazs — hogy nem bírtam gyalog járni. Felkaptam hát egy lóra, a legrosszabbikra. Elindultam, ostán a másik két papira — verje meg a devla — utána iramodott. Hiába kergettem vissza, nem ment az, hogy súlyedat vóna a föld alá. Tessék engem hazabocsátani, nem vágyok én gonosz, ostán van egy csomó fódózni való üstöm."

A hatásos védelem azonban nem használt. Az üstöket majd csak 5 hó múlva fogja megföldözni.

Uj jogi mű. Dr. Pap József budapesti ügyvéd, rk. egyetemi tanár — Dr. Pap Kálmán helybeli törvényszéki bíró testvére — a budapesti ügyvédi körben „A felülvizsgálatról az igazságügyi bizottság szövegezése szerint” címen tartott előadását könyvalakban kiadta.

KÖZGAZDASÁG.

Gyümölcsstermelőinkhez.

Ez idén úgy nálunk, mint az ország legtöbb vidékén kedvező gyümölcs termésre van kilátás s amint a szaktudósítók jelentéseiből olvashatjuk ugyan így van ez a külföldön is, tehát nem kis gondot fog okozni a gyümölcs ermesztmények kellő értékesítése.

A földmivelésügyi miniszter ur a gazdaságközönség érdekeit a legnagyobb mértékben szíven viselve, avégett, hogy a kisgazdák nyers állapotban el nem adható gyümölcsfeleslegüket feldolgoztathassák, gazd. egyesületünk kérelmére egy hordozható szeszűző gépet és esetleg egy Ryder-féle vándorassalót fog rendelkezésünkre bocsátani, melyeket gazdáink egészen díjtalanul vehetnek igénybe.

Ezenkívül a konzulátusok útján a legelterjedtebb külföldi lapokban figyelmeztette a kereskedő közönséget a magyarországi nagy gyümölcsstermesre azzal, hogy ez irányban bővebb tájékozás végett az orsz. gyümölcsetzeti miniszteri biztoshoz fordulhatnak.

Intézkedik a miniszter arról is, hogy a miniszteri biztos nyilvántartást vezessen a nagyobb gyümölcstermeszterekről s azok tulajdonosairól, valamint a magyar gyümölcset kereső külföldi vevőkről.

Felhívja ennélfogva a gazd. egyesületet, hogy működése területén írja össze a nagyobb készleteket és azok tulajdonosait s e kimutatást a nevezett miniszteri biztosnak küldje be. Felkérem tehát gazdáinkat, hogy várható gyümölcsstermesüket minél hamarabb jelentésük be nekem akár szóval, akár írásban, annál is inkább, hogy e miniszteri rendeletnek mielőbb eleget tehessek.

Kiterjeszkedik a miniszter felhívása arra is, hogy a termelők főleg az alma és a körte helyes csomagolására valamint fajta és nagyság szerinti osztályozására kiváló gondot fordítsanak, mert a fajára és nagyságra nézve kevert gyümölcs igen nehezen s csak alacsony áron értékesíthető.

Végül melegen ajánlja a miniszter különösen a közép és nagybirtokosoknak, hogy gyümölcsstermesük javát ne adják el őszzel, hanem igyekezzenek abból téli és tavaszi eladásra megfelelő helyiségekben főleg pedig gyümölcs kamarákban mennél többet eltenni. Mivel pedig gyümölcsetartó helyiséggel a legtöbb gazda nem rendelkezik, továbbá ilyenek építésére kellő szakértelmők keveseknek van, a különböző terepviszonyokra alkalmazható és olcsón előállítható gyümölcskamarákról terveket és költségvetést fog a miniszter kidolgoztatni, amelyeket a gyümölcs leszedésére és eltartására vonatkozó részletes utmutatással ellátva az orsz. gyümölcsetzeti miniszteri biztostól levélbeli megkeresésre ingyen fognak az érdeklődők megkapni.

Az új szövetkezeti törvény tervezetét az igazságügyminiszter már nyilvánosságra bocsátotta.

Surány és vidéke hitelszövetkezet, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja e hó 10-én tartotta meg alakuló közgyűlést 62 taggal 140 üzletrészzel. A közgyűlés megalakította az igazgatóságot 13 taggal s a felügyelő bizottságot 4 taggal. Működését már a közeljövőben meg fogja kezdeni.

Tojások eltartása. Egy koppenhágai kereskedő a tojások hosszabb időre való eltartását célzó eljárásra szabadalmat kért. Az eljárás abból áll, hogy a tisztára mosott tojásokat oldott zselatinba mártja, azután, ha a zselatin a tojások héján megszárad, azok felületét zselatinnal vonja be, ami megátolja, hogy a tojásba nedvesség vagy levegő jusson be.

A felvidéki gazdasági népbank r. t. Ilosván e hó 11-én tartotta meg ünnepélyes

megnyitását Barta Ödön orsz. gyűl. képviselő elnöklete alatt. A népbank 5100 drb. 100 koronás névértékű részvényre alakult. Célja az, hogy a felvidék gazdasági életének felendítését előmozdítsa, arra irányítólag hasson és hogy a felvidéki gazdáknak olócs és gyors hitelt nyújtson. A népbank helyiségét Ilosván már kéllőleg berendezték, a felszerelés is megvan s miután a cégjegyzés megtörtént, a részvények névértékeit már befizették, a hétfői ünnepélyes megnyitással a bankot a forgalomnak átadták. Lesz még alkalmunk e pénzintézet megalakításával és működésével bővebben is foglalkozni, azonban már most is jelezhetjük, hogy a felvidék gazdasági, sőt kulturális életére rendkívül befolyással leend ez a népbank, melynek mostani vezetése kitünő.

Terményárak.

1904. július 13.

Ó-Gabonanem	kor.	fil.
Buza	8	60
Rozs	6	40
Árpa	5	80
Zab	5	80
Tengeri	6	—
Repce	9	—
Köles	6	50

KÖZÉRDEK.

Utcai személtládák kellenének, de nincsenek. Sokaknak meg van az a rossz szokásuk, hogy papirokat, rongyokat stb. kihajigálnak az utcára, miért is egy-egy utca valóságos szemétdomb. Ezen segíteni kell!

A rendőrkapitány figyelme. A Verbőczy-téren a mészárosok kiöntögetik a felesleges vizöket, természetesen a megfelelő feltételekkel. Ezt meg kell tiltani, mint a közegészségre veszélyes cselekményt.

Egy 500 holdas elsőrendű, a Tisza mentén fekvő birtok, a melyből 380 hold szántó a többi rét és legelő 1905. jan. 1-től haszonbérbe kiadó. Bővebbet Dr. Klein Jenő ügyvédnél Beregszász, Bocskai-utca 4.

Tanulóul

egy 14—15 éves fiu felvétetik

Jászay Ignátz

fűszer- és csemege üzletében Beregszászban.

M.-Kaszonyi Népbank Részvénytársaság

jelzálog-kölcsönöket

nyújt

telekkönyvezett ingatlanokra jelzálogi biztosítás mellett

tisztán 8-as kamatra

és a törvényes kincstári illeték felszámításával

félévi fizetés mellett.

Váltó és kezes nem szükséges!

Árlejtési hirdetmény.

A beregszászi izr. hitközség a főrabbi lakásához csatolva

egy tantermet

szándékszik felépíttetni.

Ezen építkezésre a nyilvános árlejtés f. hó 17-én d u. 6 órakor fog a hitközség tanácstermében megtartani, ahol az építési tervezet és feltételek aznap d. e. 10 órától 12-ig megtekintés végett rendelkezésre állanak.

Az Elnökség.

Allattenyésztők figyelmébe.

„Búvár“ nevű 2 éves importált apától és anyától származó montafoni bika fedez 2 koronáért

ifj. Fedák István
gazdasági udvarában Beregszászban,

Ifj. Fedák István orpington telepe
Beregszász.

Előjegyzéseket elfogad számfelletti sárga orpington sircikéire. Jércék ára 6 korona. Kakasok ára 7 korona.

Az előjegyzett baromfiak a miskolczi országos baromfi kiállítás után október 10-ike táján adatnak át.

P é n z t

ékszerekre, értékpapírokra és minden elfogadható tárgyakra. Bárhol másutt elzálogosított tárgyakat magamhoz váltok és azokra magasabb kölcsönt a legolcsóbb kamatok mellett adok

Mór Jakabné,

zálogkölcsön intézete Árpád-utca 23.

Iparfejlesztés.

„Pártoljuk a magyar ipart!“ „Ipar teszi nagygyá a nemzetet!“ Ez a két mottó disziti és egyuttal jellemzi az „Agrária“ magyar gépforgalmi rt. most megjelent, remek kiállítású árjegyzékét. Az „Agrária“, mely 1903. április 30. óta működik, hazánkban az első oly irányú intézmény és máig is az egyedüli iparterjesztő vállalat, mely kizárólag magyar gyártmányokat hoz forgalomba. Ezen alap-

elv szigorú betartásával állította össze árjegyzékének mostani kiadványát is, amely nemcsak arról tanuskodik, hogy a vállalat minden irányban versenyképes a külfölddel szemben, de egyszersmind hű tükrét mutatja a magyar gépipar előrehaladottságának is. Árjegyzékét a vállalat minden érdeklődőnek készséggel ingyen és bérmentve küldi meg.

KÖNYVNYOMDA, NYOMTATVÁNYRAKTÁR.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki t. közönségnek becses figyelmébe ajánlani a mai kor igényeinek teljesen-megfelelően ujonnan berendezett

KÖNYVNYOMDÁMAT ÉS NYOMTATVÁNY RAKTÁRAMAT.

Könyvnyomdamban mindenféle Folyóiratok, Hirlapok, Művek, magán- és közhivatalok részére szükséges Rovatos ívek, Nász-, Vigalmi- és Gyászjelentések, Körlevelek, Számlák, Meghívók, Névjegyek, Tánczrendek, mindentéle Cimkéek, Étlapok, Vásár- és Vámcsédulák, bármily nagyságú Falragaszok, valamint minden e szakmába vágó munkák a leggyorsabban és a legízlesebb kivitelben igen olcsó árban készíttetnek el.

RAKTÁRON TARTOK MINDENFÉLE HÍV. NYOMTATVÁNYOKAT.

* * * MINDENNEMŰ MEGRENDELÉSEKET BÁRKINEK IS A LEGNAGYOBB KÉSZSÉGGEL PONTOSAN ESZKÖZLÖK. * * * * *
MEGRENDELÉSEKET AZ ÜZLETBEN ESZKÖZLÖK. (KÁLVIN-TÉR 8.)

A n. é. közönség b. pártfogását kérve maradtam

ENGEL JENŐ,

„SZABADSÁG“ KÖNYVNYOMDA VERBÓCZY-TÉR 5. SZ.